

Esetek a bíróságon

Alkalmi vétel

Egy vendéglő záróra idején megkötött üzlet története alkalmas néhány következtetés levonására.

A vevő régi barátjával hazafelé indult, amikor egy ismeretlen ember lépett hozzájuk, és kissé akadozó beszéddel, eladásra kínált egy zálogjegyet. „Elsőrangú, modern rádiókészülekről van kiállítva”, magyarázta, csupán azt felejtette el közölni, hogy az elzálogosított rádiót nem vásárolta, hanem egészen más módon szerezte.

Először négyszáz forintot kért a zálogjegyért, de hozzáállt, hogy vele lehet alkudni. Lehetett is, mert pár perc múlva kétszáz forintért cserélt gazdát a zálogcédula. Csak néhány nap múlva kezdett gondolkodni a vevő azon, hogy talán megsemmisült olyan kedvező a vétel, mert új rádió helyett egy kihallgatásra szóló idézést kapott.

Sok kellemetlenséget tarthatott volna meg, ha nemcsak azt nézi, most ki vételelesen olcsón vehet valamin, hanem arra is figyelmet fordít, hogy ki és milyen körülmények közt akar valmit eladni neki. Egyébként a vendéglő ajtájában lefolyt alkudozást többen is hallották, de úgy látszik, senki sem találta gyanúsának, hogy miért akar valaki feltűnően olcsón eladni egy értékes készülékre vonatkozó zálogjegyet.

„Majd jelentjük”

Idősebb falusi férfi állt vádlottként a bíróság előtt, a vád szerint több alkalommal fát lopott a lakása közelében levő erdőből.

A tanúk — állami gazdasági dolgozók — azt vallották, hogy látták, amikor több rúdfával kifelé igyekezett a kiserdőből. További kérdésekre elmondották, hogy nem állították meg a vádlottat — noha ezt könnyen megtehették volna, mivel hat tagú munkacsapat dolgozott a földön —, elegendőnek tartották, hogy másnap bejelentették a gazdaság vezetőjének a látottakat.

Természetesen helyes, hogy illetékes személynek szóltak erről az eseményről — ez törvényben előírt kötelességük is volt —, de mégis jóval kevesebb, mint amit könnyűszerrel megtehettek volna.

Megkérdeztem az egyik tanútól: ha azt látta volna, hogy a vádlott az ő kerékpárját akarja elvinni, akkor is úgy lett volna a dologgal, „ha elviszi, hát vigye, majd jelentjük holnap”. „Hát per-

sze, hogy nem hagyom, ott mindjárt megfogtuk volna a társaimmal — hangzott a válasz. — Hiszen csak nem hagytam volna, hogy elvigye, ami az enyém!”

Sajnos nem egyedül álló eset, amikor becsületes és jószándékú emberek is valami ilyesféle különbséget tesznek az „enyém”, és a mienk, a magán és a társadalmi tulajdon között.

A vádlott tettenérsége sokkal többet jelentett volna a bűnüldöző hatóságoknak, mint az utólagos bejelentés, mivel így a vádlottnak módja lehetett például a nála levő, ilyen cselekményből származó többi faanyag megsemmisítésére, elrejtésére. Ha a rendőrséget azonnal értesítik, a cselekmény folytatásának megakadályozása mellett ez a büntetőeljárás eredményét is elősegítette volna.

dr. Szabó Lóránt
tanácsvezető bíró

A VIT jegyében

Táborok, vetélkedők, ifjúsági napok

A szófiai Világifjúsági Találkozó határozza meg ezekben a napokban a KISZ-szervezetek tevékenységét. Mint az tegnap délelőtt, a KISZ Csongrád megyei bizottságán megtartott sajtótájékoztatón megtudtuk, 162 VIT-körben közel 4 ezer fiatal ismerkedett meg eddig a nagy találkozók hagyományával, történetével. Szófia jegyében rendezték meg a Ki mit tud?-vetélkedőket is, amelyeken mintegy 600 Csongrád megyei induló állt a zsűri elé, s akik közül 10-en a kamerák elé is kerültek.

Nagy siker jellemezte a Vietnám megsegítésére indított tranzisztoros-akciót: a beérkezett adatok szerint május 22-ig 370 ezer forintot adtak össze a Csongrád me-

gyei fiatalok; ebből 220 ezer forint Szege-den gyűlt össze a harcoló vietnami nép javára.

Ugyancsak a barátság elmélyítését szolgálja majd az a ma, vasárnap este útnak induló különvonat, amely Szeged testvérvárosába, Odesszába viszi el Csongrád megye és Szeged KISZ-szervezeteinek 150 képviselőjét. Hamarosan benépesülnek a hagyományos nyári táborok is, amelyek programját ugyancsak a szófiai VIT határozza meg. A korábban már ismertetett építőtáborok mellett az idén is megnyitja kapuit az újszegedi vezetőképző tábor. Az első vendégek — a középiskolai KISZ-vezetők és a szakmunkás-képző intézetek ifjúsági vezetői — holnap, hétfőn népesítik be a sátrakat.

A VIT jegyében megrendezett sportvetélkedők közül kiemelkednek a VIT jelvénytulajdonos versenyek: ezeknek atlétikai döntőjét éppen ma, vasárnap rendezik meg Hódmezővásárhelyen. Nagy érdeklődés előzi meg a július 8-án Csongrádon kezdődő vízitúrát is, amely július 12-én Szege-den ér véget. A túra záróakkordjaként ifjúsági találkozót rendeznek Szeged-Vetyeháton, ahol bemutatják többek között a Csongrád megyei és szegedi VIT-küldötteket is. A sportrendezvények sorát gazdagítja még a Szófiába induló motorostúra. Ennek résztvevői — mintegy 50 fiatal — július 25-én startolnak Szege-dről.

„VIT-hír” még, hogy július 26-án Szege-den halad át a magyar fiatalok delegációja; az autóbuszkonvoj utasait ünnepélyesen búcsúztatják majd városunkban.

Július 27. és 28. — a II. Szegedi Ifjúsági Napok eseményeit foglalja magában: 27-én kerül sor a hagyományos ifjúsági karneválra — az ünnepeket megnyitja: Szabó János, a KISZ KB titkára — valamint a Bánk bán előadásának megtekintésére, 28-án viszont „VIT-koktél 68” címmel zenés műsor várja a mintegy 5 ezernyi ifjú vendéget az újszegedi szabadtéri színpadon. Az előadást háromszor ismétlik meg az ugyan-csak fiatal művészek.

Még egy ifjúsági vonatkozású esemény: mint már jeleztük, ma, vasárnap délelőtt 10 órakor a Szegedi Nemzeti Színházban rendezik meg a „10 éves az úttörő kulturális szemle” című díszbemutatót.

N. I.

Új Arbát a régi Moszkvában

Ha a Lenin-hegyről letekintünk Moszkva központjára, új sziluettet mutat a város. Az ötvenes évekre kialakított jellegadó torony-épületek mellett, azokkal homlokegyenesen ellentétes stílusban épült házsor hasít bele a városközpontba. A Moszkva folyó partján épült KGST palota mellé — mint egy hatalmas nyitott könyv mellé — üveg-vasbeton kompozíciójú 26 emeletes tömbök sorakoznak. Széles sugárút a Kalinyin prospekt két oldalán sorjáznak a házak, s szinte szalagszerűen összekötik őket a hasonló stílusban épült kommunális építmények. Négy 26 emeletes adminisztratív épület, öt lakótoronyház, 13 áruház, nyolc ételmezési intézmény, köztük új ultramodern Arbát, amely Oláh Laci és zenekara muzsikájára hívja a vendégeket; háromezer férőhelyes filmszínház, az Oktyábr és számos más szolgáltatóház.

A KGST palotával szembeni kis utcában még faházak vannak — a múlt század — s előretekintve már a megdöbbentő jövő évezed Moszkvájába látunk. Szinte félelmetes ez a kép. Talán azért is, mert még nem él teljesen, még nem zsong a sugárút. Bár az áruházak javarészt már átadták a forgalomnak és üzemel a magyar tervek alapján készült önkiszolgáló áruház is, a lakóépületek még kihaltak, az utolsó simításokot

végzik rajtuk. Moszkva legmodernebb, belső építésileg is korszerűen megoldott sőrözőjét viszont már birtokba vették a vendégek. A késő délutáni órákban sorban állnak ott az emberek, ami annak bizonyítéka, hogy jó pár még elkelve belőük a szovjet fővárosban is.

Az új Arbát valóban korszerű építészeti elvek demonstrációja, építész-mérnök-művész kollektíva összefogott munkájának eredménye. Az építészkollektíva vezetője M. Poszohin volt, akinek építészeti tevékenysége épp annyira ellentmondásos, mint Moszkva építészeti közelmúltja 1948-ban a Vosztányija téren az ő terve szerint épült meg a neoklasszicista vagy neorealista toronycsúcsos lakóház, azzal a megfejthetetlen talánnal, hogy ki lakik a toronyban, vagy egyáltalán mi lehet ott. De ő tervezte a kongresszusi palotát is a Kremlben és ezzel áttörte a régi építészeti elveket. S íme most már áll az új Arbát, amely mint építészeti együttes Moszkva új városképe-nek körvonalait, lehetőségeit rajzolja meg. Belső építészeti-ileg is kimutatható az a fejlődés: a tágas belső térkiképzéssel, a funkcionális rendezettséggel, a modern világítástechnikával, reklámmal, faldekorációkkal. Élő bizonyítéka ez annak, hogy a korszerű építészet csakis összefogott, egy célra törekvő kollektíva munkájával művelhető. A szuverén fantázia, művészi elképzelés számára is jó keret az ilyesfajta kollektív munka.

De hogy fogadják mindezt az ott élő ember? A Dekorativnoje Iszkussztvo szerkesztőségében vitát rendeztek építészek, várostervezők, művészek részvételével az új Arbátról. Nem árt ezt is figyelembe venni. Gondoljunk csak meg: a szalagházról és bizonyos építészeti irányzatokról nálunk is folyt vita — de van-e olyan fórumunk, ahol érdemben megvitathatnák az emberek azt is, ami már felépült? Van-e nálunk építészeti felvilágosító munka? Megtudja-e az egyszerű városlakó, hogy mit miért építettünk és mit hogyan fogunk építeni az ő pénzén is az ő számára? Egy festményről, versről már tudunk vitatkozni. De arról, ahol ezek élnek, amit tömegek használnak emberöltőkön

keresztül — arról vajmi kevés szó esik.

Persze távolról sem hiszem, hogy a szerkesztőséggel rendezett vita anyagát minden moszkvai ember elolvassa. Egy rubel húsz kopék — ennyibe kerül a folyóirat — nem kis pénz, s az másra is jó, de van fórum, ahol az egyszerű moszkvai ember véleménye is társadalmi jelentőségre tesz szert. Mert akik hivatalosan értenek ezekhez a kérdésekhez, azoknak kötelességük az ő véleményét, az ő érdekeit megfogalmazni.

Ellentétes vélemények csaptak össze az említett vitában, minden okoskodó lezárás nélkül. S a vita során felmerült kérdések ilyen fajsúlyosak voltak: hogyan illik ez a modern komplexum a régi történelmi Moszkvához? Nem túl nagy-e az ellentét, nem feszíti-e zét a városképet? Mi lesz a régi Moszkvával, ha ez a jövő? Ilyen fenntartásokkal tekintenek még sokan az új Arbátra. De van, aki egyhangúlag ítéli az új építészeti együttest és azt kérdezi: hogy lehet ott megkülönböztetni, hogy mi hol van? A művészi összhang itt sem teljes — máskülönbönb nem kérdeznének ilyeneket a vita során: miért nem látható teljesen az Oktyábr filmszínház hatalmas mozaikja? Mások a jövő érdekében vitatkoznak, amely nem tűri a lakhatatlan, ösdi épületek dédelgetését. Hiszen Corbusier is épített a régi Moszkvában modern épületet és azzal nem rontotta a városképet.

Kissé talán szkeptikusan fogalmazott az egyik művész. A Vasznyecov: „Mi nagyon jól tudjuk, mit nem kell csinálni, de arra még nincs világos programunk, hogy mit kell csinálni”. Figyelmeztető ez sok elméleti ember számára, mert elméletileg könnyebb korlátokkal körülvenni az alkotóművészt, mint segíteni és távlatokat mutatni.

A vitát végsősoron azok döntik majd el, akik birtokban veszik az új Arbátot. S ebben a vitában bizonyára kellemes „szempon” lesz az új söröző a magyar cigányzenével. Magam is tapasztaltam: ezeknek máris sikerük van.

Moszkva, 1968. június.
Tóth Miklós

Képernyő

A mafla

A szerepeket könnyen ki lehetne osztani. Aki Móríc Zsigmond Uri muriját olvasta, annak mi sem lenne egyszerűbb, mint elsorolni, hogy a pnteken este látott, A mafla című tv-játék szereplői milyen rokonságban vannak az említett könyv benépesítőivel. Csörgheő Csulí például édes öccseként ölelhetné magához — egy hazai vonatkozású irodalmi feltámadáskor — a György László alakította hecces méréplő figurát, s ahogy ő, épp úgy a többi Móríc-hősök is tüstént bátyjukra, sógorukra, szülő apjukra találhatnának.

Még a helyszín is azonos! Az tünik fel hecc-placcként Fülöp János történetében is, ahol már annyi, de annyi magyar regény, novella játszódott, a resti. A mindig utazni készülő, de soha el nem utazók, a mindig valamire várók, de mindig hoppon maradók, a maguk miatti kitaszítottak, s e kitaszítottak sörrel-borral enyhítgatók örök találkahelye.

Ennyi azonoság és ennyi kötelék már eleve csak fél-sikerrel kecsegtet; ennyi sémahasználat már eleve viszfafogja egy még oly tehetősnek ismert fiatal író kezét is. Mondjuk meg, ahogy van: Fülöp János önmaga csapdjába esett. Túlságosan hallgatott irodalmi emlékeire, s ahelyett, hogy a maga — kétségkívül eredeti — leleményeire figyelt volna igazán, inkább azon igyekezett, hogy a sok használatból megkopott cselekményre, jellemzőmotívumok ismét —

Akác László

VASÁRNAP, 1968. JÚNIUS 9. DEL-MAGYARORSZÁG 5

MAGÁNOSOK, KISIPAROSOK, KÖZÜLETEK!

Megnyílik

JÚNIUS 14-ÉN 11 ÓRAKOR AZ ÚJJÁALKALÍTOTT

kerékpár szaküzlet

SZEGED, KISS MIHÁLY U. 3.

Keresse fel szaküzletünket, ahol nagy választékkal, kerékpár és kismotor alkatrészekkel, autóvilamosságai és egyéb mérőműszerekkel, speciális jármű cikkekkel és előzékeny kiszolgálással várjuk kedves vevőinket.

Cs. m. Vegyipari-cikk Kiskor. V.

xH. 5981